

LOYIHA BOSHQARUVIDA RAQAMLASHTIRISHNING DOLZARB TAMOYILLARI

Maxmudova Shoira Muxiddinovna

*O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik
oliy maktabi mutaxassisi*

Annotatsiya: Bugungi kun globallasuvi ishlab chiqariv va xizmat ko'rsatish sohalarini Raqamlashtirish har bir tashkilot oldida turgan katta muammo bo'lib qolmoqda. Resurslari cheklangan kichik bizneslardan tortib yirik infratuzilmaga ega kompaniyalargacha ham bunday transformatsiyaga duch kelishi muqarrar. Shuni ham ta'kidlab o'tish joizki, yaqinda biz boshdan kechirgan pandemiya bir qadam oldinga borish va nafaqat xizmatlarimizda, balki tashkilotning ichki operatsion jarayonlarida ham raqamlashtirish jarayonlarini amalga oshirish zarurligini tasdiqlanadi.

Kalit so'zlar: boshqarish, loyiha, menejer, dasturiy ta'minot, raqamlashtirish, maqsadli, samaradorli

Uzoq yillar davomida loyihani boshqarish qalam va qog'oz yordamida amalga oshirilgani hammamizga ayon, ammo, 80-yillarga kelib Excel vositasi vaqtni tejash va samarali jarayonlarni ta'minlagan holda ma'lumotlarni boshqarishning eng muhim vositalaridan biriga aylandi. Endi, Excel vositasi bir vaqtning o'zida ishlaydigan turli vazifa jarayonlarini o'z ichiga qamrab olishi mumkin bo'lsada, bugungi kunda biz bu katta hajmdagi murakkab va global loyihalarni boshqarish uchun eng samarali vosita emasligini yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Inson resurslarini boshqarish loyiha menejeri uchun eng qiyin qism ekanligi haqiqat, ayniqsa xalqaro loyihalar haqida gapiradigan bo'lsak. Turli xil shaxslar va turli xil madaniyatlar, nizolar yoki tushunmovchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Raqamlashtirish bunday qiyinchiliklarni oldini olishga olib keladi, yoinki bunday holdagi muammolarni soddalashtirishga yordam beradi.

Muxtasar qilib aytganda, raqamlashtirish strategiyasi loyihani boshqarish vositalari menejerlarga xarajatlar, hujjatlar va sifat tizimlarini nazorat qilish va boshqarishda yordam beradi. Bundan tashqari, ular loyihani rejalashtirish va vaqtni boshqarish uchun ishlatilishi ham mumkin. Shunday qilib, samarasiz va optimallashtirilmagan jarayon hech qachon malakali natijalarni keltirib chiqarmaydi. Agar raqamlashtirish jarayoni to'g'ri amalga oshirilsa, xar qanday tashkilot vaqtni, resursni tejash bilan bir qatorda kamchiliklarni bartaraf etishga olib keladi, bu orqali esa albatta, xar qanday biznesn yaxshi natijalariga olib keladi.

Raqamlashtirish jarayonining maqsadli samaradorligini maksimal darajada oshirish, unumsiz vaqt va resurslarni, keraksiz xarajatlarni, xatolarni va hokazolarni kamaytirish yoki yo'q qilishdir. Buning uchun quyidagi bir nechta ko'rsatgichlardan foydalanish mumkin:

1. Tafakkur va madaniyatning o'zgarishi

Raqamlashtirish nafaqat texnologik asbob-uskunalarini yoki loyihalarni boshqarishning yangi dasturiy ta'minot tizimini qo'shishdan iborat, balki tashkilot darajasida biznes ongini o'zgartirishni ham anglatadi. Raqamlashtirish ish jarayonida shaffoflikni ta'minlaydi va raqamli tafakkurni o'zgartirishni rag'batlantiradi, xar bir tashkilotga ko'proq imkoniyatlar va o'sish bilan biznes istiqboliga ega bo'lish imkonini beradi.

2. Loyihani boshqarish dasturi

Loyihani boshqarish dasturini raqamlashtirish jarayoni xar bir tashkilot o'z oldiga qo'yilgan vazifalarni tezroq va aniqroq bajarishga yordam beradi va loyihani rejalashtirish yoki resurslarni boshqarishdan tortib ichki va tashqi loyiha aloqasigacha bo'lgan jarayonlarni samaradorligini oshirish katta hissa qo'shadi.

Mission Control bunga yaxshi misoldir. Bu Salesforce-ga xos bo'lgan onlayn loyihalarni boshqarish dasturiy ta'minot tizimi. Ushbu dasturiy ta'minot rejalashtirilgan loyihaning to'liq ko'rinishini taqdim etadi, hamkasblarining o'zaro hamkorlik qilishi, hisob-kitob va xarajatlar stavkalarini kuzatish yoki vazifalarining tugallangan yoki bajarilayotganligini belgilash mumkin.

Ammo bunga iqtisodiy alternativa ClickUp bo'lib, bu dastur cheksiz foydalanuvchilar va cheksiz vazifalar bilan bozordagi eng yaxshi bepul rejalardan biriga ega. Bunday Bulutli ta'minot barcha hamkorlik vositasi bilan bir qatorda o'lchamlar va sohalar uchun mos bo'lib, u loyihani tezkor boshqaruv panelidan ko'rish yoki tayinlovchi tomonidan tartibga solish, vazifalarni belgilash, fayllarni uzatish, jarayonni kuzatish yoki xarajatlarni byudjetlashtirish kabi ko'plab xususiyatlarga ega.

Shular qatorida tavsiya qilinadigan yana bir yaxshi dasturiy vosita - bu Wrike, mukofotga sazovor ish boshqaruv platformasi, ishlatish uchun qulay va Microsoft, Google yoki Dropbox kabi 400 dan ortiq oldindan tuzilgan integratsiyalarga ega. Wrike yordamida barcha vazifalar, loyiha jarayonlari va portfel tahlillari haqida umumiy ma'lumotga ega bo'lish mumkin – bu ta'minot dasturi xar bir tashkilot o'zining yuritayotga faoliyatiga qarab moslashtirishi mumkin.

Xar bir biznes yonalishi yoki tashkilot ehtiyojlaridan kelib chiqib, eng mos loyihani boshqarish dasturini tanlash uchun quyidagi bir necha jihatlarni ko'rib chiqishni mumkin:

Avvalo loyihani boshqarish muammolarini aniqlashdan boshlash zarur, bu mijoz bilan o'z vaqtida o'zgarishlarni almashish, loyihaning turli tomonlarini tahlillash davomida turli vositalardan foydalanish yoinki, ma'lumotlarni tahlil qilish uchun juda ko'p vaqt sarflashda qiyinchiliklarga duch kelish mumkin.

Shunda kerakli bo'lgan integratsiya imkoniyatlari va xususiyatlarini tekshirish maqsadga muvofiqdir.

Qaror qilishda oxirgi element sifatida narxlashdan foydalangan holda, dasturiy ta'minotning imkoniyatlari muhimroqdir.

Uning qanday ishlashini tushunish uchun bepul sinov variantlaridan foydalanish maqsadga muvofiq.

3. Trening

Asboblar va resurslardan qanday foydalanishni o'rganish juda muhimdir. Barcha xodimlar samarali qarorlar qabul qilishlari va innovatsion yechimlarni taqdim etishlari uchun ushbu yangi raqamli davr rivojlanadigan yangi muammolarni hal qilish uchun o'qitilishi shart.

Samarali treningni o'tkazish xar bir tashkilotga amalga oshirishni rejalashtirgan vazifani tezkor va eng kam salbiy ta'sir bilan rivojlantirishga imkon beradi. Buning uchun xatolarni kamaytirishga yordam beradigan aniq tartib bilan batafsil qo'llanma yaratishni taklif qilinadi va u keyingi jarayonlar uchun doimiy ma'lumot manbai bo'lib hisoblanadi

4. Amalga qo'llash jarayoni

Raqamlashtirish loyiha menejeriga ish yuritish jarayonini qulay hamda osonlashtirishga katta hissa qo'shadi, ammo loyihada ishtirok etayotgan har bir ishtirokchi taqdim etilgan nizomlar asosida ish yuritishi juda muhim omildir. Xodimlar o'qitilgandan so'ng, amalga oshirish jarayonini kuzatish va uning samarali tarzda olib borilayotganligini tahlil qilish xam o'ta muhim jarayon hisoblanadi.

Shu sababli, amalga oshirish jarayoni maqsadlar uchun ham, har bir ichki jarayonni optimallashtirish uchun ham hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'ladi.

5. Nazorat

Yangi raqamli jarayon kutilganidek ishlamasligi, jamoaning unga ko'nikma hosil qilmasligi yoki loyihani boshqarish dasturi tashkilot uchun to'g'ri ishlamasligi mumkin. Jarayonni nazorat qilish, fikr-mulohazalarni so'rash va natijalarni tekshirish bilan birga ma'lumot olish hamda olingan natijalar samaradorligini yoki samarasizligini aniqlash uchun nazorat albatta talab etiladi.

Xulosa qilib aytganda, raqamlashtirish har bir tashkilot loyiha boshqaruvining keyingi darajasiga o'tish uchun e'tiborga olishi kerak bo'lgan imkoniyatdir. Raqamlashtirish xar bir tashkilot yoki ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish

tashkilotlariga loyihalarni samaradorli amalga oshirish uchun yaxshi resurslarga ega bo'lish bilan bir qatorda, maqsadlarini aniqlash va jamoani samarali istiqbolga etaklaydi.

ADABIYOTLAR

1. Benoit S. et al. A triadic framework for collaborative consumption (CC): motives, activities and resources & capabilities of actors // Journal of Business Research. 2017. Vol. 79. P. 219-227. DOI: 10.1016
2. Elliott J.J. Design of a product-focused customer-oriented process // Information and Software Technology. 2010. No. 42 (14). P. 973-981.
3. Jacobides M. G., Cennamo C., Gawer A. Towards a Theory of Ecosystems // Strategic Management Journal. 2018. Vol. 39 (8). P. 2255-2276. DOI: 10.1002
4. Osterwalder A., Pigneur Y., Ticci L., (2017). Clarifying Business Model: Origin, Present and Future of The Concept. Communication of the Association for Information Systems.
5. Варзунов А. В. Анализ и управление бизнес-процессами. Учебное пособие / А. В. Варзунов, Е. К. Торосян, Л. П. Сажнева. – СПб: Университет ИТМО, 2016. – 112 с.
6. Виноградова А.В. Реинжиниринг бизнес-процессов в современном менеджменте. Донецк, 2005. 196 с. 8.
7. Глухов В.В., Сюняева Д.А. Особенности применения процессного подхода в управлении предприятием // Научно-технические ведомости СПбГПУ. Экономические науки. - 2018. - № 6-2. - С. 111-118.
8. D.X. Suyunov Korporativ boshqaruv mexanizmi: muammo va yechimlar. Monografiya - T.: Akademiya, 2007.
9. D.X. Suyunov va boshqalar. Elektron tijorat. Darslik. -T.: 2023.-298 bet.
10. Suyunov D.H Theoretical principles of improving the modern corporate control system in joint stock companies. International Journal of Economic Perspectives, 16(11), November 2022. 90-97. Retrieve from. 2022 by The Author(s). ISSN: 1307-1637. Impact Factor: 5.865
11. Ashurova Sh.A. The wonders of the unexplored cave in Uzbekistan. American Journal of Business Management, Economics and Banking ISSN (E): 2832-8078 Volume 9, | Feb., 2023
12. Ashurova Sh.A. The features of the development of pilgrimage tourism in the world economy TJE - Thematic journal of Education ISSN 2249-9822 Vol-7-Issue Q3- 2022 <http://themajournals.in/index.php/tjed> DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.6674372> UIF 2020= 7.528 IFS 2020= 7.433 2022 sjifactor 4.549 pp. 190-196.
13. Ashurova Sh.A. Valuable aspects of implementation of digital transformation in to the economy. In Volume 22 of the "World Economics & Finance Bulletin " Scholar Express Journals, Berlin Germany, May, 2023.